

**Pokazatelji zdravstvenog stanja i
korištenja zdravstvene zaštite
hrvatskih branitelja
iz Domovinskog rata**

**HRVATSKI ZAVOD
ZA JAVNO ZDRAVSTVO**

listopad 2021. g.

HRVATSKI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO
SLUŽBA ZA JAVNO ZDRAVSTVO
ZAGREB, Rockefellerova ul. 7

Pokazatelji zdravstvenog stanja i korištenja zdravstvene zaštite hrvatskih branitelja iz
Domovinskog rata

Autori:

prof. dr. sc. Krunoslav Capak, dr. med.
dr. sc. Kornelije Brkić, dr. med.
doc. dr. sc. Tomislav Benjak, dr. med.
prim. dr. sc. Ivana Pavić Šimetin, dr. med.
dr. sc. Marijan Erceg, dr. med.
Verica Kralj, dr. med.
Maja Silobrčić Radić, dr. med.
prim. Sandra Mihel, dr. med.
Ivana Brkić Biloš, dr. med.
doc. dr. sc. Mario Šekerija, dr. med.
Srđan Golubović, mag. soc.

listopad 2021. g.

Sadržaj

1. POBOL HRVATSKIH BRANITELJA IZ DOMOVINSKOG RATA U 2020. GODINI	4
1.1. Posjeti ordinacijama primarne zdravstvene zaštite	4
1.2. Bolničko liječenje	5
1.3. Pojedine kronične bolesti	6
2. SMRTNOST BRANITELJA DOMOVINSKOG RATA U 2020. GODINI	15
2.1. Umrli prema skupinama bolesti	15
2.2. Najučestaliji uzroci smrti u braniteljskoj populaciji	16
2.3. Umrli prema skupinama bolesti u županijama	18
2.4. Umrli prema dobi	25
2.5. Ozljede	26
3. PREVENTIVNE AKTIVNOSTI	27
Obiteljska anamneza	28
Osobna anamneza	28
Navike	28
Zabilježeni zdravstveni status	28
Pretrage	30
Psihološka testiranja	32
Preporuke	32

Pokazatelji zdravstvenog stanja i korištenja zdravstvene zaštite u populaciji hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata

Temeljem Zakona o zdravstvenoj zaštiti (NN 100/18, 125/19, 147/20) Hrvatski zavod za javno zdravstvo nadležan je za izradu pokazatelja zdravstvenog stanja hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata (u daljnjem tekstu: branitelji). Za potrebe izrade pokazatelja zdravstvenog stanja i korištenja zdravstvene zaštite Hrvatski zavod za javno zdravstvo je temeljem sporazuma s Ministarstvom hrvatskih branitelja koristio podatke u Registru hrvatskih branitelja. Navedena baza podataka je spojena s Centralnim zdravstvenim informacijskim sustavom Republike Hrvatske (CEZIH), bazom podataka o hospitalizacijama, Registrom za rak i Registrom uzroka smrti. Podaci su prikazani kao apsolutni brojevi i udjeli u ukupnom broju.

1. POBOL HRVATSKIH BRANITELJA IZ DOMOVINSKOG RATA U 2020. GODINI

1.1. Posjeti ordinacijama primarne zdravstvene zaštite

Prema dostupnim podacima sustava CEZIH za 2020. godinu, u kojem se generiraju svi zapisi prilikom pregleda u ordinacijama primarne zdravstvene zaštite, branitelji muškog spola su ovu razinu zdravstvene zaštite najčešće koristili zbog bolesti cirkulacijskog sustava, a bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva su bile najčešći razlog kod žena (tablica 1.).

Tablica 1. PRIKAZ KORIŠTENJA PRIMARNE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE U POPULACIJI BRANITELJA U 2020. GODINI PO SPOLU I GRUPAMA BOLESTI

MKB-šifra	MKB-naziv	Muškarci		Žene	
		Broj osoba	Rang	Broj osoba	Rang
A00 - B99	Zarazne i parazitarne bolesti	35.657	13.	3.415	12.
C00 - D48	Novotvorine	38.391	12.	3.704	11.
D50 - D89	Bolesti krvi i krvotornog sustava te određene bolesti imunskog sustava	12.252	16.	1.309	16.
E00 - E90	Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	113.293	4.	8.443	5.
F00 - F99	Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	96.094	6.	7.798	7.
G00 - G99	Bolesti živčanog sustava	25.124	15.	1.975	15.
H00 - H59	Bolesti oka i očnih adneksa	56.949	10.	5.040	10.
H60 - H95	Bolesti uha i mastoidnog nastavka	30.856	14.	2.042	14.
I00 - I99	Bolesti cirkulacijskog sustava	193.843	1.	10.675	3.
J00 - J99	Bolesti dišnog sustava	102.449	5.	8.060	6.
K00 - K93	Bolesti probavnog sustava	166.476	2.	11.365	2.
L00 - L99	Bolesti kože i potkožnog tkiva	69.678	9.	5.479	9.
M00 - M99	Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva	166.309	3.	12.400	1.
N00 - N99	Bolesti sustava mokraćnih i spolnih organa	75.974	8.	8.570	4.
O00 - O99	Trudnoća, porođaj i babinje	33	19.	20	19.
P00 - P96	Određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju	21	20.	2	20.
Q00 - Q99	Prirodne malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti	672	18.	62	18.
R00 - R99	Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi, nesvrstani drugamo	79.741	7.	6.595	8.
S00 - T98	Ozljede, otrovanja i ostale posljedice vanjskih uzroka	53.451	11.	2.654	13.
V01 - Y98	Vanjski uzroci pobola i smrtnosti	5.896	17.	360	17.

Napomena 1.: podaci iz tablice 1. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

Napomena 2.: zbroj ukupnog broja osoba u tablici 1. je veći od ukupnog broja branitelja zbog postojanja komorbiditeta.

1.2. Bolničko liječenje

Prema podacima iz baze podataka o hospitalizacijama u 2020. godini, najčešći razlozi hospitalizacija kod branitelja muškog spola bili su patološki entiteti iz grupe bolesti cirkulacijskog sustava, a kod žena su najčešći razlog hospitalizacija bile neoplazme (tablica 2.).

Tablica 2. PRIKAZ BOLNIČKOG LIJEČENJA HRVATSKIH BRANITELJA IZ DOMOVINSKOG RATA U 2020. GODINI PO SPOLU I GRUPAMA BOLESTI

MKB-šifra	MKB-naziv	Muškarci		Žene	
		Broj osoba	Rang	Broj osoba	Rang
A00 - B99	Zarazne i parazitarne bolesti	1.392	14.	66	16.
C00 - D48	Novotvorine	9.990	2.	647	1.
D50 - D89	Bolesti krvi i krvotornog sustava te određene bolesti imunskog sustava	1.044	16.	77	15.
E00 - E90	Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	3.856	10.	241	8.
F00 - F99	Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	6.709	3.	249	6.
G00 - G99	Bolesti živčanog sustava	2.742	13.	169	12.
H00 - H59	Bolesti oka i očnih adneksa	3.148	12.	215	9.
H60 - H95	Bolesti uha i mastoidnog nastavka	289	17.	15	17.
I00 - I99	Bolesti cirkulacijskog sustava	10.984	1.	364	3.
J00 - J99	Bolesti dišnog sustava	4.498	7.	164	13.
K00 - K93	Bolesti probavnog sustava	6.299	4.	246	7.
L00 - L99	Bolesti kože i potkožnog tkiva	1.143	15.	85	14.
M00 - M99	Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva	5.469	5.	448	2.
N00 - N99	Bolesti sustava mokraćnih i spolnih organa	4.321	8.	316	5.
O00 - O99	Trudnoća, porođaj i babinje	0	19.	6	19.
Q00 - Q99	Prirodne malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti	77	18.	8	18.
R00 - R99	Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi, nesvrstani drugamo	3.375	11.	185	10.
S00 - T98	Ozljede, otrovanja i ostale posljedice vanjskih uzroka	4.154	9.	184	11.
Z00 - Z99	Čimbenici s utjecajem na zdravstveni status i kontakt sa zdravstvenim ustanovama	4.718	6.	338	4.

Napomena: podaci iz tablice 2. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

1.3. Pojedine kronične bolesti

1.3.1. Ishemijska bolest srca

Prema podacima iz sustava CEZIH i baze podataka o hospitalizacijama, u RH su u 2020. godini zabilježena 26.682 branitelja koji su zbog ishemijske bolesti srca (šifre MKB-10: I20 - I25) koristili zdravstvenu zaštitu, među kojima su bila 25.892 muškarca i 790 žena. Najveći broj oboljelih je u Gradu Zagrebu, Osječko-baranjskoj i Primorsko-goranskoj županiji u kojima je zabilježena trećina ukupnog broja oboljelih (tablica 3.).

Tablica 3. BROJ HRVATSKIH BRANITELJA IZ DOMOVINSKOG RATA KOJI SU ZBOG ISHEMIJSKE BOLESTI SRCA U 2020. GODINI KORISTILI ZDRAVSTVENU ZAŠTITU PREMA SPOLU I ŽUPANJI

Ishemijska bolest srca (I20 - I25)			
Županija	Muškarci	Žene	Broj oboljelih osoba
BJELOVARSKO-BILOGORSKA	815	22	837
BRODSKO-POSAVSKA	1.298	48	1.346
DUBROVAČKO-NERETVANSKA	700	20	720
GRAD ZAGREB	3.835	142	3.977
ISTARSKA	1.010	28	1.038
KARLOVAČKA	1.243	37	1.280
KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	431	6	437
KRAPINSKO-ZAGORSKA	482	8	490
LIČKO-SENJSKA	476	34	510
MEDIMURSKA	432	8	440
OSJEČKO-BARANJSKA	2.398	64	2.462
POŽEŠKO-SLAVONSKA	570	15	585
PRIMORSKO-GORANSKA	2.404	36	2.440
SISAČKO-MOSLAVAČKA	1.424	48	1.472
SPLITSKO-DALMATINSKA	1.955	74	2.029
ŠIBENSKO-KNINSKA	718	17	735
VARAŽDINSKA	653	11	664
VIROVITIČKO-PODRAVSKA	773	7	780
VUKOVARSKO-SRIJEMSKA	1.347	70	1.417
ZADARSKA	1.202	54	1.256
ZAGREBAČKA	1.726	41	1.767
REPUBLIKA HRVATSKA	25.892	790	26.682

Napomena: podaci iz tablice 3. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

1.3.2. Maligne bolesti

U tablicama 4.a i 4.b prikazani su posljednji dostupni podaci iz Registra za rak za 10 najčešćih sijela novootkrivenih slučajeva zloćudnih bolesti u braniteljskoj populaciji u 2019. godini po spolovima i županijama. Kod muškaraca je najučestalija novootkrivena zloćudna bolest bio rak prostate, a kod žena je najučestaliji bio rak dojke.

Tablica 4.a NOVOOTKRIVENI SLUČAJEVI ZLOĆUDNIH BOLESTI U BRANITELJSKOJ POPULACIJI U 2019. GODINI PO DIJAGNOZI I ŽUPANIJAMA: MUŠKARCI, DESET NAJČEŠĆIH SIJELA

MUŠKARCI	Rak prostate	Rak pluća	Rak debelog i završnog crijeva	Rak bubrega	Rak mokraćnog mjehura	Rak usta, usne šupljine i ždrijela	Melanom	Rak želuca	Rak jetra i bilijarnog trakta	Linfomi	Ostale zloćudne novotvorine	Ukupni broj
BJELOVARSKO-BILOGORSKA	17	24	17	9	6	5	3	1	5	5	26	118
BRODSKO-POSAVSKA	31	36	23	5	11	12	1	5	9	4	33	170
DUBROVAČKO-NERETVANSKA	33	23	19	7	13	10	6	5	5	4	33	158
GRAD ZAGREB	131	101	70	35	33	25	26	23	20	26	112	602
ISTARSKA	15	20	22	3	5	7	3	2	8	6	25	116
KARLOVAČKA	52	25	33	17	7	9	10	9	6	9	42	219
KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	8	24	9	7	6	5	4	1	5	1	13	83
KRAPINSKO-ZAGORSKA	12	11	14	7	2	9	4	4	5	2	17	87
LIČKO-SENJSKA	12	14	19	5	8	3	1	3	1	3	12	81
MEDIMURSKA	16	10	12	1	1	2	4	3	1	1	13	64
OSJEČKO-BARANJSKA	66	47	32	17	10	10	10	10	8	8	65	283
POŽEŠKO-SLAVONSKA	13	13	15	8	3	4	3	3	3	1	9	75
PRIMORSKO-GORANSKA	69	57	42	5	8	9	10	5	13	6	64	288
SISAČKO-MOSLAVAČKA	40	30	31	9	8	11	8	9	5	1	36	188
SPLITSKO-DALMATINSKA	39	78	66	17	23	12	11	8	9	12	78	353
ŠIBENSKO-KNINSKA	19	22	13	7	9	6	6	3	3	3	25	116
VARAŽDINSKA	34	8	14	7	7	8	4	5	3	6	20	116
VIROVITIČKO-PODRAVSKA	15	14	10	10	8	6	4	4	3	7	20	101
VUKOVARSKO-SRIJEMSKA	24	36	25	11	10	5	0	9	0	1	41	162
ZADARSKA	54	24	28	13	12	8	6	4	4	4	46	203
ZAGREBAČKA	54	48	36	14	9	9	14	7	6	7	53	257
REPUBLIKA HRVATSKA	754	665	550	214	199	175	138	123	122	117	783	3.840

Napomena 1.: podaci iz tablice 4.a ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

Napomena 2.: podaci za 2020. g. bit će objavljeni naknadno po prispjeću i analizi.

Tablica 4.b NOVOOTKRIVENI SLUČAJEVI ZLOČUDNIH BOLESTI U BRANITELJSKOJ POPULACIJI U 2019. GODINI PO DIJAGNOZI I ŽUPANIJAMA: ŽENE, DESET NAJČEŠĆIH SIJELA

ŽENE	Rak dojke	Rak debelog i završnog crijeva	Rak pluća	Limfomi	Rak endometrija	Ostalo	Rak gušterače	Rak jajnika i adneksa	Rak štitnjače	Nepoznato sjelo	Ostale zloćudne novotvorine	Ukupni broj
BJELOVARSKO-BILOGORSKA	1	1	1	0	0	0	0	0	1	0	1	27
BRODSKO-POSAVSKA	5	0	2	1	0	0	0	1	0	0	1	20
DUBROVAČKO-NERETVANSKA	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	19
GRAD ZAGREB	13	1	4	1	2	0	0	1	0	2	3	13
ISTARSKA	0	0	2	0	0	0	0	0	1	0	1	11
KARLOVAČKA	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	3	10
KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	10
KRAPINSKO-ZAGORSKA	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	10
LIČKO-SENJSKA	3	0	0	0	0	1	0	0	0	0	2	7
MEDIMURSKA	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6
OSJEČKO-BARANJSKA	5	1	0	1	0	0	0	0	0	0	3	5
POŽEŠKO-SLAVONSKA	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	5
PRIMORSKO-GORANSKA	6	2	0	1	1	0	0	2	0	0	1	5
SISAČKO-MOSLAVAČKA	2	0	1	0	0	0	0	0	0	1	3	4
SPLITSKO-DALMATINSKA	2	0	2	1	2	2	1	1	0	0	9	3
ŠIBENSKO-KNINSKA	1	1	0	0	1	1	1	0	0	0	0	3
VARAŽDINSKA	2	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	3
VIROVITIČKO-PODRAVSKA	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
VUKOVARSKO-SRIJEMSKA	5	3	1	1	2	1	2	0	3	0	1	2
ZADARSKA	4	2	1	0	0	1	0	1	0	1	1	2
ZAGREBAČKA	2	3	0	1	0	0	1	1	0	1	1	1
REPUBLIKA HRVATSKA	56	16	15	8	8	7	7	7	6	6	32	168

Napomena 1: podaci iz tablice 4.b ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

Napomena 2.: podaci za 2020. g. bit će objavljeni naknadno po prispjeću i analizi.

1.3.3. Cerebrovaskularne bolesti

Prema podacima iz sustava CEZIH i baze podataka o hospitalizacijama, u RH je u 2020. godini zabilježeno 9.365 branitelja koji su zbog cerebrovaskularnih bolesti (šifre MKB-10: I60 - I69) koristili zdravstvenu zaštitu, među kojima su bila 8.982 muškarca i 383 žene. Najveći broj oboljelih je u Gradu Zagrebu, Osječko-baranjskoj i Zagrebačkoj županiji u kojima je zabilježeno 31,6% ukupnog broja oboljelih (tablica 5.).

Tablica 5. BROJ HRVATSKIH BRANITELJA IZ DOMOVINSKOG RATA KOJI SU ZBOG CEREBROVASKULARNIH BOLESTI U 2020. GODINI KORISTILI ZDRAVSTVENU ZAŠTITU PO SPOLU I ŽUPANIJI

Cerebrovaskularne bolesti (I60 - I69)			
Županija	Muškarci	Žene	Broj oboljelih osoba
BJELOVARSKO-BILOGORSKA	362	8	370
BRODSKO-POSAVSKA	541	24	565
DUBROVAČKO-NERETVANSKA	292	12	304
GRAD ZAGREB	1.393	67	1.460
ISTARSKA	281	21	302
KARLOVAČKA	520	16	536
KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	190	6	196
KRAPINSKO-ZAGORSKA	309	4	313
LIČKO-SENJSKA	160	5	165
MEDIMURSKA	131	1	132
OSJEČKO-BARANJSKA	817	33	850
POŽEŠKO-SLAVONSKA	232	15	247
PRIMORSKO-GORANSKA	580	11	591
SISAČKO-MOSLAVAČKA	468	25	493
SPLITSKO-DALMATINSKA	614	27	641
ŠIBENSKO-KNINSKA	218	10	228
VARAŽDINSKA	223	8	231
VIROVITIČKO-PODRAVSKA	304	5	309
VUKOVARSKO-SRIJEMSKA	428	28	456
ZADARSKA	305	18	323
ZAGREBAČKA	614	39	653
REPUBLIKA HRVATSKA	8.982	383	9.365

Napomena: podaci iz tablice 5. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

1.3.4. Šećerna bolest

Prema podacima iz sustava CEZIH i baze podataka o hospitalizacijama, u RH je u 2020. godini zabilježeno 60.580 branitelja koji su zbog šećerne bolesti (šifre MKB-10: E10 - E14) koristili zdravstvenu zaštitu, među kojima je bilo 58.448 muškaraca i 2.132 žene. Najveći broj oboljelih je u Gradu Zagrebu, Splitsko-dalmatinskoj i Osječko-baranjskoj županiji u kojima je zabilježeno 32,1% ukupnog broja oboljelih (tablica 6.).

Tablica 6. BROJ HRVATSKIH BRANITELJA IZ DOMOVINSKOG RATA KOJI SU ZBOG ŠEĆERNE BOLESTI U 2020. GODINI KORISTILI ZDRAVSTVENU ZAŠTITU PO SPOLU I ŽUPANJI

Šećerna bolest (E10 - E14)			
Županija	Muškarci	Žene	Broj oboljelih osoba
BJELOVARSKO-BILOGORSKA	1.728	44	1.772
BRODSKO-POSAVSKA	2.206	119	2.325
DUBROVAČKO-NERETVANSKA	2.327	59	2.386
GRAD ZAGREB	8.589	374	8.963
ISTARSKA	2.196	66	2.262
KARLOVAČKA	3.122	111	3.233
KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	1.184	15	1.199
KRAPINSKO-ZAGORSKA	1.710	22	1.732
LIČKO-SENJSKA	1.158	77	1.235
MEDIMURSKA	876	9	885
OSJEČKO-BARANJSKA	4.590	183	4.773
POŽEŠKO-SLAVONSKA	1.170	52	1.222
PRIMORSKO-GORANSKA	4.185	65	4.250
SISAČKO-MOSLAVAČKA	2.861	132	2.993
SPLITSKO-DALMATINSKA	5.482	244	5.726
ŠIBENSKO-KNINSKA	1.865	72	1.937
VARAŽDINSKA	1.854	31	1.885
VIROVITIČKO-PODRAVSKA	1.560	23	1.583
VUKOVARSKO-SRIJEMSKA	2.940	204	3.144
ZADARSKA	2.482	99	2.581
ZAGREBAČKA	4.363	131	4.494
REPUBLIKA HRVATSKA	58.448	2.132	60.580

Napomena: podaci iz tablice 6. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

1.3.5. Posttraumatski stresni poremećaj

Prema podacima sustava CEZIH i baze podataka o hospitalizacijama, u RH je u 2020. godini zabilježeno 33.089 branitelja koji su zbog posttraumatskog stresnog poremećaja i trajnih promjena ličnosti nakon katastrofalnih doživljaja, tzv. kroničnog posttraumatskog stresnog poremećaja (šifre MKB-10: F43.1 i F62.0), koristili zdravstvenu zaštitu, među kojima je bilo 32.235 muškaraca i 854 žena. Najveći broj oboljelih je u Splitsko-dalmatinskoj, Osječko-baranjskoj županiji i Gradu Zagrebu u kojima je zabilježeno 38,7% ukupnog broja oboljelih (tablica 7.).

Tablica 7. BROJ HRVATSKIH BRANITELJA IZ DOMOVINSKOG RATA KOJI SU ZBOG POSTTRAUMATSKOG STRESNOG POREMEĆAJA U 2020. GODINI KORISTILI ZDRAVSTVENU ZAŠTITU PO SPOLU I ŽUPANIJI

Posttraumatski stresni poremećaj (F43, F62.0)			
Županija	Muškarci	Žene	Broj oboljelih osoba
BJELOVARSKO-BILOGORSKA	962	21	983
BRODSKO-POSAVSKA	1.790	38	1.828
DUBROVAČKO-NERETVANSKA	1.107	16	1.123
GRAD ZAGREB	2.924	71	2.995
ISTARSKA	378	15	393
KARLOVAČKA	1.105	32	1.137
KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	783	5	788
KRAPINSKO-ZAGORSKA	359	5	364
LIČKO-SENJSKA	716	26	742
MEDIMURSKA	235	4	239
OSJEČKO-BARANJSKA	4.312	117	4.429
POŽEŠKO-SLAVONSKA	740	16	756
PRIMORSKO-GORANSKA	821	24	845
SISAČKO-MOSLAVAČKA	1.907	55	1.962
SPLITSKO-DALMATINSKA	5.247	126	5.373
ŠIBENSKO-KNINSKA	1.639	45	1.684
VARAŽDINSKA	638	15	653
VIROVITIČKO-PODRAVSKA	1.102	17	1.119
VUKOVARSKO-SRIJEMSKA	2.797	127	2.924
ZADARSKA	1.649	54	1.703
ZAGREBAČKA	1.024	25	1.049
REPUBLIKA HRVATSKA	32.235	854	33.089

Napomena: podaci iz tablice 7. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

1.3.6. Depresivni poremećaji

Prema podacima sustava CEZIH i baze podataka o hospitalizacijama, u RH je u 2020. godini zabilježeno 19.595 branitelja koji su zbog depresivnih poremećaja (šifre MKB-10: F32 - F33) koristili zdravstvenu zaštitu, među kojima je bilo 17.537 muškaraca i 2.058 žena. Najveći broj oboljelih je u Gradu Zagrebu, Splitsko-dalmatinskoj i Osječko-baranjskoj županiji u kojima je zabilježeno 35,7% ukupnog broja oboljelih (tablica 8.).

Tablica 8. BROJ HRVATSKIH BRANITELJA IZ DOMOVINSKOG RATA KOJI SU ZBOG DEPRESIVNIH POREMEĆAJA U 2020. GODINI KORISTILI ZDRAVSTVENU ZAŠTITU PO SPOLU I ŽUPANIJI

Depresivni poremećaji (F32 - F33)			
Županija	Muškarci	Žene	Broj oboljelih osoba
BJELOVARSKO-BILOGORSKA	580	48	628
BRODSKO-POSAVSKA	583	77	660
DUBROVAČKO-NERETVANSKA	808	63	871
GRAD ZAGREB	2.655	358	3.013
ISTARSKA	444	62	506
KARLOVAČKA	581	99	680
KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	430	36	466
KRAPINSKO-ZAGORSKA	424	24	448
LIČKO-SENJSKA	352	84	436
MEDIMURSKA	324	24	348
OSJEČKO-BARANJSKA	1.547	196	1.743
POŽEŠKO-SLAVONSKA	276	31	307
PRIMORSKO-GORANSKA	748	59	807
SISAČKO-MOSLAVAČKA	1.208	152	1.360
SPLITSKO-DALMATINSKA	2.050	197	2.247
ŠIBENSKO-KNINSKA	669	70	739
VARAŽDINSKA	271	26	297
VIROVITIČKO-PODRAVSKA	595	33	628
VUKOVARSKO-SRIJEMSKA	923	172	1.095
ZADARSKA	943	127	1.070
ZAGREBAČKA	1.126	120	1.246
REPUBLIKA HRVATSKA	17.537	2.058	19.595

Napomena: podaci iz tablice 8. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

1.3.7. Kronične bolesti donjeg dišnog sustava

Prema podacima sustava CEZIH i baze podataka o hospitalizacijama, u RH je u 2020. godini zabilježeno 25.469 branitelja koji su zbog kroničnih bolesti donjeg dišnog sustava (šifre MKB-10: J40 - J47) koristili zdravstvenu zaštitu, među kojima je bilo 23.800 muškaraca i 1.669 žena. Najveći broj oboljelih je u Gradu Zagrebu, Splitsko-dalmatinskoj i Osječko-baranjskoj županiji u kojima je zabilježeno 30,2% ukupnog broja oboljelih (tablica 9.).

Tablica 9. BROJ HRVATSKIH BRANITELJA IZ DOMOVINSKOG RATA KOJI SU ZBOG KRONIČNIH BOLESTI DONJEG DIŠNOG SUSTAVA U 2020. GODINI KORISTILI ZDRAVSTVENU ZAŠTITU PO SPOLU I ŽUPANIJI

Kronične bolesti donjeg dišnog sustava (J40 - J47)			
Županija	Muškarci	Žene	Broj oboljelih osoba
BJELOVARSKO-BILOGORSKA	1.153	54	1.207
BRODSKO-POSAVSKA	886	96	982
DUBROVAČKO-NERETVANSKA	1.051	51	1.102
GRAD ZAGREB	3.371	311	3.682
ISTARSKA	781	43	824
KARLOVAČKA	1.385	90	1.475
KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	438	19	457
KRAPINSKO-ZAGORSKA	584	15	599
LIČKO-SENJSKA	558	60	618
MEDIMURSKA	355	16	371
OSJEČKO-BARANJSKA	1.714	119	1.833
POŽEŠKO-SLAVONSKA	475	37	512
PRIMORSKO-GORANSKA	1.521	65	1.586
SISAČKO-MOSLAVAČKA	1.444	91	1.535
SPLITSKO-DALMATINSKA	2.007	173	2.180
ŠIBENSKO-KNINSKA	756	62	818
VARAŽDINSKA	710	36	746
VIROVITIČKO-PODRAVSKA	807	22	829
VUKOVARSKO-SRIJEMSKA	1.124	107	1.231
ZADARSKA	1.165	101	1.266
ZAGREBAČKA	1.515	101	1.616
REPUBLIKA HRVATSKA	23.800	1.669	25.469

Napomena: podaci iz tablice 9. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

1.3.8. Kronično zatajenje bubrega

Prema podacima sustava CEZIH i baze podataka o hospitalizacijama, u RH je u 2020. godini zabilježeno 2.345 branitelja koji su zbog kroničnog zatajenja bubrega (šifra MKB-10: N18) koristili zdravstvenu zaštitu, među kojima je bilo 2.258 muškarca i 87 žena. Najveći broj oboljelih je u Gradu Zagrebu, Splitsko-dalmatinskoj i Zagrebačkoj županiji u kojima je zabilježeno 35,0% ukupnog broja oboljelih (tablica 10.).

Tablica 10. BROJ HRVATSKIH BRANITELJA IZ DOMOVINSKOG RATA KOJI SU ZBOG KRONIČNOG ZATAJENJA BUBREGA U 2020. GODINE KORISTILI ZDRAVSTVENU ZAŠTITU PO SPOLU I ŽUPANIJU

Kronično zatajenje bubrega (N18)			
Županija	Muškarci	Žene	Broj oboljelih osoba
BJELOVARSKO-BILOGORSKA	51	2	53
BRODSKO-POSAVSKA	59	2	61
DUBROVAČKO-NERETVANSKA	86	3	89
GRAD ZAGREB	419	15	434
ISTARSKA	105	7	112
KARLOVAČKA	84	3	87
KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	25	0	25
KRAPINSKO-ZAGORSKA	51	0	51
LIČKO-SENJSKA	50	2	52
MEĐIMURSKA	53	0	53
OSJEČKO-BARANJSKA	144	3	147
POŽEŠKO-SLAVONSKA	41	1	42
PRIMORSKO-GORANSKA	140	2	142
SISAČKO-MOSLAVAČKA	148	9	157
SPLITSKO-DALMATINSKA	203	8	211
ŠIBENSKO-KNINSKA	109	7	116
VARAŽDINSKA	66	4	70
VIROVITIČKO-PODRAVSKA	55	1	56
VUKOVARSKO-SRIJEMSKA	88	6	94
ZADARSKA	111	6	117
ZAGREBAČKA	170	6	176
REPUBLIKA HRVATSKA	2.258	87	2.345

Napomena: podaci iz tablice 10. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

2. SMRTNOST BRANITELJA DOMOVINSKOG RATA U 2020. GODINI

Prema podacima Registra uzroka smrti Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo i Registra hrvatskih branitelja u Hrvatskoj je u 2020. godini zabilježeno 5.686 umrlih hrvatskih branitelja Domovinskog rata, od čega je 5.546 preminulih muškaraca i 140 preminulih žena.

2.1. Umrli prema skupinama bolesti

Vodeći uzrok smrti među svim braniteljima su novotvorine od kojih je umrlo 1.997 ili 35,1% umrlih branitelja. Druga po učestalosti je skupina cirkulacijskih bolesti s ukupno 1.549 umrlih ili 27,2%. Treći vodeći uzrok smrti su zarazne bolesti s 506 umrlih ili 8,9%. Bolesti probavnog sustava su četvrti uzrok smrti s 371 ili 6,5% umrlih branitelja. Bolesti endokrinog sustava su peti vodeći uzrok s 338 umrlih branitelja ili 5,9% (tablica 11.).

Tablica 11. STRUKTURA UZROKA SMRTI BRANITELJA PREMA SKUPINAMA BOLESTI U 2020. G. – UKUPNA POPULACIJA

Skupina bolesti	MKB-10	Broj	%	Rang
Zarazne i parazitarne bolesti	A00 - B99 i U07.1	506	8,9	3.
Novotvorine	C00 - D48	1.997	35,1	1.
Bolesti krvi i krvotvornog sustava te određene bolesti imunološkog sustava	D50 - D89	4	0,1	12./13.
Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00 - E90	338	5,9	5.
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00 - F99	135	2,4	8.
Bolesti živčanog sustava	G00 - G99	120	2,1	9.
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00 - I99	1.549	27,2	2.
Bolesti dišnog sustava	J00 - J99	158	2,8	7.
Bolesti probavnog sustava	K00 - K93	371	6,5	4.
Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnoga tkiva	M00 - M99	4	0,1	12./13.
Bolesti genitourinarnog sustava	N00 - N99	52	0,9	11.
Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo	R00 - R99	118	2,1	10.
Ozljede, trovanja i određene druge posljedice s vanjskim uzrokom	S00 - T98	334	5,9	6.
Ukupan broj	A00 - T98	5.686	100,0	-

Napomena 1.: podaci iz tablice 11. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

Napomena 2.: bolest COVID-19 je s obzirom na svoju etiologiju ubrojena u poglavlje *Zarazne i parazitarne bolesti*.

Tablica 12. STRUKTURA UZROKA SMRTI BRANITELJA PREMA SKUPINAMA BOLESTI U 2020. G. – MUŠKARCI

Skupina bolesti	MKB-10	Broj	%	Rang
Zarazne i parazitarne bolesti	A00 - B99 i U07.1	495	8,9	3.
Novotvorine	C00 - D48	1.941	35,0	1.
Bolesti krvi i krvotvornog sustava te određene bolesti imunološkog sustava	D50 - D89	4	0,1	12.
Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00 - E90	326	5,9	6.
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00 - F99	134	2,4	8.
Bolesti živčanog sustava	G00 - G99	116	2,1	10.
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00 - I99	1.513	27,3	2.
Bolesti dišnog sustava	J00 - J99	152	2,7	7.
Bolesti probavnog sustava	K00 - K93	367	6,6	4.
Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnoga tkiva	M00 - M99	3	0,1	13.
Bolesti genitourinarnog sustava	N00 - N99	50	0,9	11.
Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo	R00 - R99	117	2,1	9.
Ozljede, trovanja i određene druge posljedice s vanjskim uzrokom	S00 - T98	328	5,9	5.
Ukupan broj	A00 - T98	5.546	100,0	-

Napomena 1.: podaci iz tablice 12. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

Napomena 2.: bolest COVID-19 je s obzirom na svoju etiologiju ubrojena u poglavlje *Zarazne i parazitarne bolesti*.

Tablica 13. STRUKTURA UZROKA SMRTI BRANITELJA PREMA SKUPINAMA BOLESTI U 2020. G. – ŽENE

Skupina bolesti	MKB-10	Broj	%	Rang
Zarazne i parazitarne bolesti	A00 - B99 i U07.1	11	7,9	4.
Novotvorine	C00 - D48	56	40,0	1.
Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00 - E90	12	8,6	3.
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00 - F99	1	0,7	10./11./12.
Bolesti živčanog sustava	G00 - G99	4	2,9	7./8.
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00 - I99	36	25,7	2.
Bolesti dišnog sustava	J00 - J99	6	4,3	5./6.
Bolesti probavnog sustava	K00 - K93	4	2,9	7./8.
Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnoga tkiva	M00 - M99	1	0,7	10./11./12.
Bolesti genitourinarnog sustava	N00 - N99	2	1,4	9.
Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo	R00 - R99	1	0,7	10./11./12.
Ozljede, trovanja i određene druge posljedice s vanjskim uzrokom	S00 - T98	6	4,3	5./6.
Ukupan broj	A00 - T98	140	100,0	-

Napomena 1.: podaci iz tablice 13. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

Napomena 2.: bolest COVID-19 je s obzirom na svoju etiologiju ubrojena u poglavlje *Zarazne i parazitarne bolesti*.

2.2. Najučestaliji uzroci smrti u braniteljskoj populaciji

Najviše branitelja umrlo je od ishemijske bolesti srca, 675 (11,9%), zatim od zloćudnih novotvorina probavnih organa (11,7%) (tablica 14.).

Raspodjela uzroka smrti kod muškaraca jednaka je raspodjeli u ukupnoj braniteljskoj populaciji s obzirom na to da čine 97,5% ukupnog broja umrlih branitelja (tablica 15.).

Žene branitelji najviše umiru od zloćudnih novotvorina probavnih organa, a zatim od zloćudnih novotvorina dišnih i intratorakalnih organa i ishemijske bolesti srca (tablica 16.).

Tablica 14. PRVIH DESET UZROKA SMRTI BRANITELJA U 2020. GODINI – UKUPNA POPULACIJA

Skupina bolesti	MKB-10	Broj	%	Rang
Ishemijska bolest srca	I20 - I25	675	11,9	1.
Zloćudna novotvorina probavnih organa	C15 - C26	668	11,7	2.
Zloćudna novotvorina dišnih i intratorakalnih organa	C33 - C34	658	11,6	3.
COVID-19	U07.1	483	8,5	4.
Šećerna bolest (<i>Diabetes mellitus</i>)	E10 - E14	333	5,9	5.
Cerebrovaskularne bolesti	I60 - I69	306	5,4	6.
Bolesti jetara	K70 - K76	286	5,0	7.
Ostale bolesti srca	I30 - I52	226	4,0	8.
Hipertenzivne bolesti	I10 - I15	212	3,7	9.
Kronične bolesti donjega dišnog sustava	J40 - J47	130	2,3	10.
Ostali uzroci		1.709	30,1	
Ukupan broj		5.686	100,0	

Napomena: podaci iz tablice 14. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

Tablica 15. PRVIH DESET UZROKA SMRTI BRANITELJA U 2020. GODINI – MUŠKARCI

Skupina bolesti	MKB-10	Broj	%	Rang
Ishemijska bolest srca	I20 - I25	661	11,9	1.
Zloćudna novotvorina probavnih organa	C15 - C26	650	11,7	2.
Zloćudna novotvorina dišnih i intratorakalnih organa	C33 - C34	643	11,6	3.
COVID-19	U07.1	472	8,5	4.
Šećerna bolest (<i>Diabetes mellitus</i>)	E10 - E14	321	5,8	5.
Cerebrovaskularne bolesti	I60 - I69	298	5,4	6.
Bolesti jetara	K70 - K76	283	5,1	7.
Ostale bolesti srca	I30 - I52	222	4,0	8.
Hipertenzivne bolesti	I10 - I15	203	3,7	9.
Kronične bolesti donjega dišnog sustava	J40 - J47	124	2,2	10.
Ostali uzroci		1.669	30,1	
Ukupan broj		5.546	100,0	

Napomena: podaci iz tablice 15. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

Tablica 16. PRVIH DESET UZROKA SMRTI BRANITELJA U 2020. GODINI – ŽENE

Skupina bolesti	MKB-10	Broj	%	Rang
Zloćudna novotvorina probavnih organa	C15 - C26	18	12,9	1.
Zloćudna novotvorina dišnih i intratorakalnih organa	C33 - C34	15	10,7	2.
Ishemijska bolest srca	I20 - I25	14	10,0	3.
Šećerna bolest (<i>Diabetes mellitus</i>)	E10 - E14	12	8,6	4.
COVID-19	U07.1	11	7,9	5.
Hipertenzivne bolesti	I10 - I15	9	6,4	6.
Zloćudna novotvorina dojke	C50	8	5,7	7./8.
Cerebrovaskularne bolesti	I60 - I69	8	5,7	7./8.
Kronične bolesti donjega dišnog sustava	J40 - J47	6	4,3	9.
Zloćudna novotvorina ženskih spolnih organa	C51 - C58	4	2,9	10./11.
Ostale bolesti srca	I30 - I52	4	2,9	10./11.
Ostali uzroci		31	22,1	
Ukupan broj		140	100,0	

Napomena: podaci iz tablice 16. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

2.3. Umrli prema skupinama bolesti u županijama

Kao vodeći uzrok smrti branitelja u većini županija izdvajaju se novotvorine, a drugi najčešći uzrok smrti su bolesti cirkulacijskog sustava. Ovaj redoslijed je obrnut u trima županijama – Bjelovarsko-bilogorskoj, Sisačko-moslavačkoj i Vukovarsko-srijemskoj; u Požeško-slavonskoj županiji zabilježen je jednak broj smrti od navedenih dvaju uzroka. Raspon udjela mortaliteta od novotvorina kreće se od 28,1% u Požeško-slavonskoj županiji do 46,8% u Istarskoj županiji. Najveći udio mortaliteta od bolesti cirkulacijskog sustava zabilježen je u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji (36,3%), a najniži u Krapinsko-zagorskoj županiji (21,6%).

S obzirom na epidemiju bolesti COVID-19, učestalost zaraznih i parazitarnih bolesti kao uzroka smrti je porasla u 2020. g. te je u devet županija ova kategorija bolesti treći najučestaliji uzrok smrti branitelja (Grad Zagreb, Karlovačka, Osječko-baranjska, Sisačko-moslavačka, Splitsko-dalmatinska, Varaždinska, Virovitičko-podravska, Vukovarsko-srijemska, Zagrebačka); u ostalim županijama su treći najčešći uzrok smrti endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma (Brodsko-posavska, Ličko-senjska, Požeško-slavonska, Primorsko-goranska, Šibensko-kninska), ozljede, trovanja i određene druge posljedice s vanjskim uzrokom (Bjelovarsko-bilogorska, Dubrovačko-neretvanska, Istarska, Međimurska, Zadarska), odnosno bolesti probavnog sustava (Koprivničko-križevačka, Krapinsko-zagorska, Virovitičko-podravska) (tablice 17. - 37.). Četvero preminulih branitelja imalo je prebivalište u inozemstvu u trenutku smrti, stoga nisu uračunati u priložene tablice.

Tablica 17. STRUKTURA UZROKA SMRTI PREMA SKUPINAMA BOLESTI U BJELOVARSKO-BILOGORSKOJ ŽUPANIJI U 2020. GODINI

SKUPINA BOLESTI	MKB-10	BROJ	%	RANG
Zarazne i parazitarne bolesti	A00 - B99 i U07.1	11	6,1	4.
Novotvorine	C00 - D48	58	32,4	2.
Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00 - E90	6	3,4	6./7.
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00 - F99	3	1,7	8./9./10.
Bolesti živčanog sustava	G00 - G99	2	1,1	11.
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00 - I99	65	36,3	1.
Bolesti dišnog sustava	J00 - J99	6	3,4	6./7.
Bolesti probavnog sustava	K00 - K93	9	5,0	5.
Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnoga tkiva	M00 - M99	1	0,6	12.
Bolesti genitourinarnog sustava	N00 - N99	3	1,7	8./9./10.
Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo	R00 - R99	3	1,7	8./9./10.
Ozljede, trovanja i određene druge posljedice s vanjskim uzrokom	S00 - T98	12	6,7	3.
Ukupan broj		179	100,0	

Napomena: podaci iz tablice 17. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

Tablica 18. STRUKTURA UZROKA SMRTI PREMA SKUPINAMA BOLESTI U BRODSKO-POSAVSKOJ ŽUPANIJI U 2020. GODINI

SKUPINA BOLESTI	MKB-10	BROJ	%	RANG
Zarazne i parazitarne bolesti	A00 - B99 i U07.1	16	6,3	6.
Novotvorine	C00 - D48	78	30,7	1.
Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00 - E90	23	9,1	3.
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00 - F99	9	3,5	7.
Bolesti živčanog sustava	G00 - G99	3	1,2	10./11.
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00 - I99	72	28,3	2.
Bolesti dišnog sustava	J00 - J99	8	3,1	8.
Bolesti probavnog sustava	K00 - K93	18	7,1	5.
Bolesti genitourinarnog sustava	N00 - N99	3	1,2	10./11.
Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo	R00 - R99	4	1,6	9.
Ozljede, trovanja i određene druge posljedice s vanjskim uzrokom	S00 - T98	20	7,9	4.
Ukupan broj		254	100,0	

Napomena: podaci iz tablice 18. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

Tablica 19. STRUKTURA UZROKA SMRTI PREMA SKUPINAMA BOLESTI U DUBROVAČKO-NERETVANSKOJ ŽUPANIJI U 2020. GODINI

SKUPINA BOLESTI	MKB-10	BROJ	%	RANG
Zarazne i parazitarne bolesti	A00 - B99 i U07.1	13	8,4	4.
Novotvorine	C00 - D48	65	41,9	1.
Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00 - E90	5	3,2	6./7./8.
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00 - F99	2	1,3	9./10.
Bolesti živčanog sustava	G00 - G99	5	3,2	6./7./8.
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00 - I99	37	23,9	2.
Bolesti dišnog sustava	J00 - J99	2	1,3	9./10.
Bolesti probavnog sustava	K00 - K93	5	3,2	6./7./8.
Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo	R00 - R99	7	4,5	5.
Ozljede, trovanja i određene druge posljedice s vanjskim uzrokom	S00 - T98	14	9,0	3.
Ukupan broj		155	100,0	

Napomena: podaci iz tablice 19. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

Tablica 20. STRUKTURA UZROKA SMRTI PREMA SKUPINAMA BOLESTI U GRADU ZAGREBU U 2020. GODINI

SKUPINA BOLESTI	MKB-10	BROJ	%	RANG
Zarazne i parazitarne bolesti	A00 - B99 i U07.1	85	11,1	3.
Novotvorine	C00 - D48	287	37,4	1.
Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00 - E90	41	5,3	6.
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00 - F99	13	1,7	10.
Bolesti živčanog sustava	G00 - G99	15	2,0	9.
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00 - I99	194	25,3	2.
Bolesti dišnog sustava	J00 - J99	19	2,5	7.
Bolesti probavnog sustava	K00 - K93	47	6,1	4.
Bolesti genitourinarnog sustava	N00 - N99	5	0,7	11.
Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo	R00 - R99	16	2,1	8.
Ozljede, trovanja i određene druge posljedice s vanjskim uzrokom	S00 - T98	45	5,9	5.
Ukupan broj		767	100,0	

Napomena: podaci iz tablice 20. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

Tablica 21. STRUKTURA UZROKA SMRTI PREMA SKUPINAMA BOLESTI U ISTARSKOJ ŽUPANIJI U 2020. GODINI

SKUPINA BOLESTI	MKB-10	BROJ	%	RANG
Zarazne i parazitarne bolesti	A00 - B99 i U07.1	5	3,2	7.
Novotvorine	C00 - D48	74	46,8	1.
Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00 - E90	2	1,3	10.
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00 - F99	7	4,4	5.
Bolesti živčanog sustava	G00 - G99	4	2,5	8.
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00 - I99	36	22,8	2.
Bolesti dišnog sustava	J00 - J99	6	3,8	6.
Bolesti probavnog sustava	K00 - K93	9	5,7	4.
Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo	R00 - R99	3	1,9	9.
Ozljede, trovanja i određene druge posljedice s vanjskim uzrokom	S00 - T98	12	7,6	3.
Ukupan broj		158	100,0	

Napomena: podaci iz tablice 21. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

Tablica 22. STRUKTURA UZROKA SMRTI PREMA SKUPINAMA BOLESTI U KARLOVAČKOJ ŽUPANIJI U 2020. GODINI

SKUPINA BOLESTI	MKB-10	BROJ	%	RANG
Zarazne i parazitarne bolesti	A00 - B99 i U07.1	36	10,1	3.
Novotvorine	C00 - D48	113	31,7	1.
Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00 - E90	28	7,8	4.
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00 - F99	8	2,2	10.
Bolesti živčanog sustava	G00 - G99	11	3,1	9.
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00 - I99	79	22,1	2.
Bolesti dišnog sustava	J00 - J99	17	4,8	7.
Bolesti probavnog sustava	K00 - K93	22	6,2	6.
Bolesti genitourinarnog sustava	N00 - N99	6	1,7	11.
Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo	R00 - R99	13	3,6	8.
Ozljede, trovanja i određene druge posljedice s vanjskim uzrokom	S00 - T98	24	6,7	5.
Ukupan broj		357	100,0	

Napomena: podaci iz tablice 22. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

Tablica 23. STRUKTURA UZROKA SMRTI PREMA SKUPINAMA BOLESTI U KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKOJ ŽUPANIJI U 2020. GODINI

SKUPINA BOLESTI	MKB-10	BROJ	%	RANG
Zarazne i parazitarne bolesti	A00 - B99 i U07.1	5	4,5	6./7.
Novotvorine	C00 - D48	39	35,1	1.
Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00 - E90	3	2,7	8.
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00 - F99	2	1,8	9.
Bolesti živčanog sustava	G00 - G99	1	0,9	10./11.
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00 - I99	30	27,0	2.
Bolesti dišnog sustava	J00 - J99	6	5,4	4./5.
Bolesti probavnog sustava	K00 - K93	13	11,7	3.
Bolesti genitourinarnog sustava	N00 - N99	1	0,9	10./11.
Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo	R00 - R99	5	4,5	6./7.
Ozljede, trovanja i određene druge posljedice s vanjskim uzrokom	S00 - T98	6	5,4	4./5.
Ukupan broj		111	100,0	

Napomena: podaci iz tablice 23. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

Tablica 24. STRUKTURA UZROKA SMRTI PREMA SKUPINAMA BOLESTI U KRAPINSKO-ZAGORSKOJ ŽUPANIJI U 2020. GODINI

SKUPINA BOLESTI	MKB-10	BROJ	%	RANG
Zarazne i parazitarne bolesti	A00 - B99 i U07.1	13	9,7	4.
Novotvorine	C00 - D48	42	31,3	1.
Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00 - E90	6	4,5	6.
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00 - F99	3	2,2	9.
Bolesti živčanog sustava	G00 - G99	2	1,5	10./11.
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00 - I99	29	21,6	2.
Bolesti dišnog sustava	J00 - J99	4	3,0	8.
Bolesti probavnog sustava	K00 - K93	17	12,7	3.
Bolesti genitourinarnog sustava	N00 - N99	2	1,5	10./11.
Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo	R00 - R99	5	3,7	7.
Ozljede, trovanja i određene druge posljedice s vanjskim uzrokom	S00 - T98	11	8,2	5.
Ukupan broj		134	100,0	

Napomena: podaci iz tablice 24. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

Tablica 25. STRUKTURA UZROKA SMRTI PREMA SKUPINAMA BOLESTI U LIČKO-SENJSKOJ ŽUPANIJI U 2020. GODINI

SKUPINA BOLESTI	MKB-10	BROJ	%	RANG
Zarazne i parazitarne bolesti	A00 - B99 i U07.1	11	7,9	4.
Novotvorine	C00 - D48	45	32,4	1.
Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00 - E90	14	10,1	3.
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00 - F99	2	1,4	10.
Bolesti živčanog sustava	G00 - G99	4	2,9	8.
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00 - I99	38	27,3	2.
Bolesti dišnog sustava	J00 - J99	6	4,3	6./7.
Bolesti probavnog sustava	K00 - K93	6	4,3	6./7.
Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo	R00 - R99	3	2,2	9.
Ozljede, trovanja i određene druge posljedice s vanjskim uzrokom	S00 - T98	10	7,2	5.
Ukupan broj		139	100,0	

Napomena: podaci iz tablice 25. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

Tablica 26. STRUKTURA UZROKA SMRTI PREMA SKUPINAMA BOLESTI U MEĐIMURSKOJ ŽUPANIJI U 2020. GODINI

SKUPINA BOLESTI	MKB-10	BROJ	%	RANG
Zarazne i parazitarne bolesti	A00 - B99 i U07.1	5	7,4	4.
Novotvorine	C00 - D48	24	35,3	1.
Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00 - E90	3	4,4	7.
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00 - F99	1	1,5	8.
Bolesti živčanog sustava	G00 - G99	4	5,9	5./6.
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00 - I99	19	27,9	2.
Bolesti probavnog sustava	K00 - K93	4	5,9	5./6.
Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo	R00 - R99	1	1,5	8.
Ozljede, trovanja i određene druge posljedice s vanjskim uzrokom	S00 - T98	7	10,3	3.
Ukupan broj		68	100,0	

Napomena: podaci iz tablice 26. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

Tablica 27. STRUKTURA UZROKA SMRTI PREMA SKUPINAMA BOLESTI U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2020. GODINI

SKUPINA BOLESTI	MKB-10	BROJ	%	RANG
Zarazne i parazitarne bolesti	A00 - B99 i U07.1	63	11,8	3.
Novotvorine	C00 - D48	179	33,5	1.
Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00 - E90	40	7,5	4.
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00 - F99	9	1,7	7.
Bolesti živčanog sustava	G00 - G99	8	1,5	8.
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00 - I99	168	31,5	2.
Bolesti dišnog sustava	J00 - J99	7	1,3	9.
Bolesti probavnog sustava	K00 - K93	29	5,4	5.
Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnoga tkiva	M00 - M99	1	0,2	12.
Bolesti genitourinarnog sustava	N00 - N99	4	0,7	11.
Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo	R00 - R99	6	1,1	10.
Ozljede, trovanja i određene druge posljedice s vanjskim uzrokom	S00 - T98	20	3,7	6.
Ukupan broj		534	100,0	

Napomena: podaci iz tablice 27. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

Tablica 28. STRUKTURA UZROKA SMRTI PREMA SKUPINAMA BOLESTI U POŽEŠKO-SLAVONSKOJ ŽUPANIJI U 2020. GODINI

SKUPINA BOLESTI	MKB-10	BROJ	%	RANG
Zarazne i parazitarne bolesti	A00 - B99 i U07.1	13	8,9	4.
Novotvorine	C00 - D48	41	28,1	1./2.
Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00 - E90	16	11,0	3.
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00 - F99	2	1,4	10./11.
Bolesti živčanog sustava	G00 - G99	4	2,7	8./9.
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00 - I99	41	28,1	1./2.
Bolesti dišnog sustava	J00 - J99	6	4,1	7.
Bolesti probavnog sustava	K00 - K93	10	6,8	5.
Bolesti genitourinarnog sustava	N00 - N99	2	1,4	10./11.
Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo	R00 - R99	4	2,7	8./9.
Ozljede, trovanja i određene druge posljedice s vanjskim uzrokom	S00 - T98	7	4,8	6.
Ukupan broj		146	100,0	

Napomena: podaci iz tablice 28. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

Tablica 29. STRUKTURA UZROKA SMRTI PREMA SKUPINAMA BOLESTI U PRIMORSKO-GORANSKOJ ŽUPANIJI U 2020. GODINI

SKUPINA BOLESTI	MKB-10	BROJ	%	RANG
Zarazne i parazitarne bolesti	A00 - B99 i U07.1	24	6,3	4.
Novotvorine	C00 - D48	152	39,7	1.
Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00 - E90	26	6,8	3.
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00 - F99	6	1,6	9./10.
Bolesti živčanog sustava	G00 - G99	13	3,4	7.
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00 - I99	100	26,1	2.
Bolesti dišnog sustava	J00 - J99	11	2,9	8.
Bolesti probavnog sustava	K00 - K93	21	5,5	5.
Bolesti genitourinarnog sustava	N00 - N99	4	1,0	11.
Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo	R00 - R99	6	1,6	9./10.
Ozljede, trovanja i određene druge posljedice s vanjskim uzrokom	S00 - T98	20	5,2	6.
Ukupan broj		383	100,0	

Napomena: podaci iz tablice 29. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

Tablica 30. STRUKTURA UZROKA SMRTI PREMA SKUPINAMA BOLESTI U SISAČKO-MOSLAVAČKOJ ŽUPANIJI U 2020. GODINI

SKUPINA BOLESTI	MKB-10	BROJ	%	RANG
Zarazne i parazitarne bolesti	A00 - B99 i U07.1	30	8,5	3.
Novotvorine	C00 - D48	111	31,3	2.
Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00 - E90	13	3,7	7.
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00 - F99	4	1,1	11.
Bolesti živčanog sustava	G00 - G99	8	2,3	9./10.
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00 - I99	115	32,4	1.
Bolesti dišnog sustava	J00 - J99	21	5,9	4.
Bolesti probavnog sustava	K00 - K93	19	5,4	5.
Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnoga tkiva	M00 - M99	1	0,3	12.
Bolesti genitourinarnog sustava	N00 - N99	10	2,8	8.
Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo	R00 - R99	8	2,3	9./10.
Ozljede, trovanja i određene druge posljedice s vanjskim uzrokom	S00 - T98	15	4,2	6.
Ukupan broj		355	100,0	

Napomena: podaci iz tablice 30. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

Tablica 31. STRUKTURA UZROKA SMRTI PREMA SKUPINAMA BOLESTI U SPLITSKO-DALMATINSKOJ ŽUPANIJI U 2020. GODINI

SKUPINA BOLESTI	MKB-10	BROJ	%	RANG
Zarazne i parazitarne bolesti	A00 - B99 i U07.1	41	8,8	3.
Novotvorine	C00 - D48	177	37,8	1.
Bolesti krvi i krvotvornog sustava te određene bolesti imunološkog sustava	D50 - D89	1	0,2	11./12.
Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00 - E90	32	6,8	4.
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00 - F99	19	4,1	6.
Bolesti živčanog sustava	G00 - G99	14	3,0	8.
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00 - I99	120	25,6	2.
Bolesti dišnog sustava	J00 - J99	9	1,9	9./10.
Bolesti probavnog sustava	K00 - K93	29	6,2	5.
Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnoga tkiva	M00 - M99	1	0,2	11./12.
Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo	R00 - R99	9	1,9	9./10.
Ozljeđe, trovanja i određene druge posljedice s vanjskim uzrokom	S00 - T98	16	3,4	7.
Ukupan broj		468	100,0	

Napomena: podaci iz tablice 31. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

Tablica 32. STRUKTURA UZROKA SMRTI PREMA SKUPINAMA BOLESTI U ŠIBENSKO-KNINSKOJ ŽUPANIJI U 2020. GODINI

SKUPINA BOLESTI	MKB-10	BROJ	%	RANG
Zarazne i parazitarne bolesti	A00 - B99 i U07.1	5	3,4	6./7.
Novotvorine	C00 - D48	59	40,4	1.
Bolesti krvi i krvotvornog sustava te određene bolesti imunološkog sustava	D50 - D89	1	0,7	10./11./12.
Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00 - E90	12	8,2	3.
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00 - F99	4	2,7	8./9.
Bolesti živčanog sustava	G00 - G99	1	0,7	10./11./12.
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00 - I99	38	26,0	2.
Bolesti dišnog sustava	J00 - J99	5	3,4	6./7.
Bolesti probavnog sustava	K00 - K93	8	5,5	4./5.
Bolesti genitourinarnog sustava	N00 - N99	1	0,7	10./11./12.
Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo	R00 - R99	4	2,7	8./9.
Ozljeđe, trovanja i određene druge posljedice s vanjskim uzrokom	S00 - T98	8	5,5	4./5.
Ukupan broj		146	100,0	

Napomena: podaci iz tablice 32. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

Tablica 33. STRUKTURA UZROKA SMRTI PREMA SKUPINAMA BOLESTI U VARAŽDINSKOJ ŽUPANIJI U 2020. GODINI

SKUPINA BOLESTI	MKB-10	BROJ	%	RANG
Zarazne i parazitarne bolesti	A00 - B99 i U07.1	26	12,6	3.
Novotvorine	C00 - D48	69	33,3	1.
Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00 - E90	7	3,4	7.
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00 - F99	10	4,8	6.
Bolesti živčanog sustava	G00 - G99	1	0,5	11.
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00 - I99	45	21,7	2.
Bolesti dišnog sustava	J00 - J99	3	1,4	9./10.
Bolesti probavnog sustava	K00 - K93	25	12,1	4.
Bolesti genitourinarnog sustava	N00 - N99	3	1,4	9./10.
Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo	R00 - R99	4	1,9	8.
Ozljeđe, trovanja i određene druge posljedice s vanjskim uzrokom	S00 - T98	14	6,8	5.
Ukupan broj		207	100,0	

Napomena: podaci iz tablice 33. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

Tablica 34. STRUKTURA UZROKA SMRTI PREMA SKUPINAMA BOLESTI U VIROVITIČKO-PODRAVSKOJ ŽUPANIJI U 2020. GODINI

SKUPINA BOLESTI	MKB-10	BROJ	%	RANG
Zarazne i parazitarne bolesti	A00 - B99 i U07.1	19	10,2	3./4.
Novotvorine	C00 - D48	60	32,3	1.
Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00 - E90	9	4,8	7.
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00 - F99	12	6,5	6.
Bolesti živčanog sustava	G00 - G99	2	1,1	9./10.
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00 - I99	44	23,7	2.
Bolesti dišnog sustava	J00 - J99	2	1,1	9./10.
Bolesti probavnog sustava	K00 - K93	19	10,2	3./4.
Bolesti genitourinarnog sustava	N00 - N99	4	2,2	8.
Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo	R00 - R99	1	0,5	11.
Ozljede, trovanja i određene druge posljedice s vanjskim uzrokom	S00 - T98	14	7,5	5.
Ukupan broj		186	100,0	

Napomena: podaci iz tablice 34. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

Tablica 35. STRUKTURA UZROKA SMRTI PREMA SKUPINAMA BOLESTI U VUKOVARSKO-SRIJEMSKOJ ŽUPANIJI U 2020. GODINI

SKUPINA BOLESTI	MKB-10	BROJ	%	RANG
Zarazne i parazitarne bolesti	A00 - B99 i U07.1	27	8,5	3.
Novotvorine	C00 - D48	94	29,7	2.
Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00 - E90	24	7,6	4.
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00 - F99	6	1,9	8.
Bolesti živčanog sustava	G00 - G99	5	1,6	9.
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00 - I99	110	34,7	1.
Bolesti dišnog sustava	J00 - J99	10	3,2	7.
Bolesti probavnog sustava	K00 - K93	19	6,0	5.
Bolesti genitourinarnog sustava	N00 - N99	2	0,6	11.
Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo	R00 - R99	4	1,3	10.
Ozljede, trovanja i određene druge posljedice s vanjskim uzrokom	S00 - T98	16	5,0	6.
Ukupan broj		317	100,0	

Napomena: podaci iz tablice 35. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

Tablica 36. STRUKTURA UZROKA SMRTI PREMA SKUPINAMA BOLESTI U ZADARSKOJ ŽUPANIJI U 2020. GODINI

SKUPINA BOLESTI	MKB-10	BROJ	%	RANG
Zarazne i parazitarne bolesti	A00 - B99 i U07.1	19	8,0	4.
Novotvorine	C00 - D48	95	40,1	1.
Bolesti krvi i krvotvornog sustava te određene bolesti imunološkog sustava	D50 - D89	1	0,4	11./12.
Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00 - E90	8	3,4	6.
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00 - F99	5	2,1	7./8./9.
Bolesti živčanog sustava	G00 - G99	5	2,1	7./8./9.
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00 - I99	57	24,1	2.
Bolesti dišnog sustava	J00 - J99	5	2,1	7./8./9.
Bolesti probavnog sustava	K00 - K93	16	6,8	5.
Bolesti genitourinarnog sustava	N00 - N99	1	0,4	11./12.
Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo	R00 - R99	2	0,8	10.
Ozljede, trovanja i određene druge posljedice s vanjskim uzrokom	S00 - T98	23	9,7	3.
Ukupan broj		237	100,0	

Napomena: podaci iz tablice 36. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

Tablica 37. STRUKTURA UZROKA SMRTI PREMA SKUPINAMA BOLESTI U ZAGREBAČKOJ ŽUPANIJI U 2020. GODINI

SKUPINA BOLESTI	MKB-10	BROJ	%	RANG
Zarazne i parazitarnе bolesti	A00 - B99 i U07.1	39	10,2	3.
Novotvorine	C00 - D48	135	35,4	1.
Bolesti krvi i krvotvornog sustava te određene bolesti imunološkog sustava	D50 - D89	1	0,3	11./12.
Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00 - E90	20	5,2	5./6.
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00 - F99	8	2,1	7./8.
Bolesti živčanog sustava	G00 - G99	8	2,1	7./8.
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00 - I99	111	29,1	2.
Bolesti dišnog sustava	J00 - J99	5	1,3	10.
Bolesti probavnog sustava	K00 - K93	26	6,8	4.
Bolesti genitourinarnog sustava	N00 - N99	1	0,3	11./12.
Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo	R00 - R99	7	1,8	9.
Ozljede, trovanja i određene druge posljedice s vanjskim uzrokom	S00 - T98	20	5,2	5./6.
Ukupan broj		381	100,0	

Napomena: podaci iz tablice 37. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

2.4. Umrli prema dobi

Od 5.686 umrlih branitelja u 2020. godini, u dobi od 40 do 64 godine umrlo je 3.020 (53,1%), a 2.666 (46,9%) u dobi od 65 i više godina (tablica 38).

Prosječna dob umrlih branitelja u 2020. godini bila je 64,7 godina.

Tablica 38. MORTALITET BRANITELJA PO GRUPAMA BOLESTI I DOBNIM SKUPINAMA

Naziv skupine bolesti	MKB-10	< 45 g.	45 - 54 g.	55 - 64 g.	≥ 65 g.	Ukupan broj
Zarazne i parazitarnе bolesti	A00 - B99 i U07.1	1	58	166	281	506
Novotvorine	C00 - D48	3	234	806	954	1.997
Bolesti krvi i krvotvornog sustava	D50 - D89	0	0	0	4	4
Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00 - E90	0	27	103	208	338
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00 - F99	2	33	47	53	135
Bolesti živčanog sustava	G00 - G99	0	12	37	71	120
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00 - I99	7	206	627	709	1.549
Bolesti dišnog sustava	J00 - J99	0	12	50	96	158
Bolesti probavnog sustava	K00 - K93	2	91	164	114	371
Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva	M00 - M99	0	1	0	3	4
Bolesti genitourinarnog sustava	N00 - N99	0	2	20	30	52
Simptomi, znakovi i klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo	R00 - R99	2	48	35	33	118
Ozljede, trovanja i druge posljedice vanjskih uzroka	S00 - T98	2	88	134	110	334
Ukupan broj	A00 - T98	19	812	2.189	2.666	5.686

Napomena: podaci iz tablice 38. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

2.5. Ozljede

Ozljede su posljedica djelovanja određenog vanjskog uzroka, a smrti nastale zbog ozljeda nazivamo neprirodnima, odnosno nasilnima. Prema načinu nastanka ili nakani, dijele se na nenamjerne (nesretni slučaj), namjerne i nasilne smrti s neodređenom nakanom.

U 2020. godini zabilježene su 334 nasilne smrti kod branitelja, a od toga 214 ili 64,1% nastalo je nesretnim slučajem. Zabilježeno je 108 namjernih samoozljeđivanja (32,3%) (tablica 39).

Tablica 39. BROJ UMRLIH BRANITELJA ZBOG OZLJEDA U 2020. G.

Vanjski uzrok ozljeda	BROJ UMRLIH	%
Namjerno samoozljeđivanje	108	32,3
Padovi	79	23,7
Nezgode pri prijevozu	51	15,3
Slučajno otrovanje i izloženost štetnim tvarima i nemehaničkim silama	44	13,2
Ostali vanjski uzroci	14	4,2
Slučajno utapanje i potapanje	13	3,9
Događaj s neodređenom nakanom	12	3,6
Izloženost neživim mehaničkim silama	9	2,7
Napad	4	1,2
UKUPAN BROJ	334	100,0

Napomena: podaci iz tablice 39. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

3. PREVENTIVNE AKTIVNOSTI

U studenom 2016. godine započela je provedba sistematskih pregleda hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata. Do 01.10.2021. u bazu podataka o sistematskim pregledima upisani su podaci za 60.666 branitelja sa sljedećom raspodjelom po bolnicama u kojima je pregled izvršen (tablica 40.).

Tablica 40. BROJ SISTEMATSKI PREGLEDANIH HRVATSKIH BRANITELJA PREMA LOKACIJAMA

Bolnička ustanova	Broj pregledanih branitelja
KB Sveti Duh	1.539
KBC Osijek	4.977
KBC Rijeka	1.102
KBC Sestre Milosrdnice	3.310
KBC Split	3.100
KBC Zagreb	4.427
OB Bjelovar	3.104
ŽB Čakovec	676
OB Dubrovnik	2.447
OB Gospić	3.041
OB Karlovac	2.551
Opća i veteranska bolnica "Hrvatski ponos" Knin	818
Opća bolnica "Dr. Tomislav Bardek" Koprivnica	1.898
OŽB Našice	3.051
OB Nova Gradiška	980
Opća bolnica i bolnica branitelja Domovinskog rata Ogulin	1.537
OŽB Pakrac i bolnica hrvatskih veterana	583
Neuropsihijatrijska bolnica "Dr. Ivan Barbot" Popovača	1.893
OŽB Požega	1.553
OB Pula	1.588
Opća bolnica "Dr. Ivo Pedišić" Sisak	2.030
Opća bolnica "Dr. Josip Benčević" Slavonski Brod	3.685
OB Šibensko-kninske županije	1.923
OB Varaždin	1.571
OB Virovitica	1.712
Nacionalna memorijalna bolnica Vukovar / OŽB Vinkovci	945
OB Zadar	4.625
Ukupan broj	60.666

Od navedenog broja branitelja pregledano je 57.779 (95,2%) osoba muškog spola i 2.887 (4,8%) osoba ženskog spola. S obzirom na dobne skupine je zabilježena sljedeća raspodjela:

- osobe dobi iznad 50 godina – 52.767 (87,0%)
- osobe dobi ispod 50 godina – 7.885 (13,0%)
- kod 14 branitelja u povijesti bolesti nisu navedeni niti godina rođenja niti osobni identifikacijski broj (OIB).

Ovom analizom obrađeni su sljedeći podaci iz povijesti bolesti branitelja koji su pristupili sistematskim pregledima:

- obiteljska anamneza
- osobna anamneza
- navike (pušenje i konzumacija alkohola)
- zdravstveni status (*status praesens*) uključujući tjelesnu težinu, srčanu frekvenciju i tlak
- nalazi u okviru učinjenih pretraga (elektrokardiografija, radiografija srca i pluća, ultrazvuk abdomena, ultrazvuk dojki, ginekološki pregled, ultrazvuk prostate, ergometrija)
- morbiditet naveden u povijesti bolesti
- rezultati psiholoških testiranja
- preporuke date braniteljima nakon provedenog sistematskog pregleda.

Obiteljska anamneza

Kod 17.861 branitelja (29,4% branitelja koji su se odazvali na sistematske preglede) u povijesti bolesti nisu navedeni podaci o obiteljskoj anamnezi, odnosno o bolestima zabilježenima u obitelji branitelja. Kod 16.715 branitelja (39,0% branitelja kod kojih je specificiran podatak o obiteljskoj anamnezi) nisu zabilježene ozbiljnije bolesti u obiteljskoj anamnezi, a kod 26.090 branitelja (61,0% branitelja kod kojih je specificiran podatak o obiteljskoj anamnezi) u obiteljskoj anamnezi je zabilježena značajnija patologija, pri čemu su najčešće navedene bolesti kardiovaskularnog sustava i maligne bolesti.

Osobna anamneza

Kod 27.783 branitelja (45,8%) su u osobnoj anamnezi zabilježene određene bolesti, pri čemu su najčešće navedene bolesti kardiovaskularnog sustava. Među bolestima kardiovaskularnog sustava najčešća je arterijska hipertenzija (I10 - I15) koja je zabilježena kod 12.516 branitelja (20,6%), a ishemične bolesti srca (I20 - I25) su navedene u osobnoj anamnezi kod 1.572 branitelja (2,6%) koji su se odazvali na sistematski pregled. Postraumatski stresni poremećaj (F43.1, F62.0) zabilježen je kod 3.196 branitelja (5,3% branitelja koji su se odazvali na sistematski pregled). Maligne bolesti u osobnoj anamnezi navedene su kod 1.362 branitelja (2,2% branitelja koji su se odazvali na sistematski pregled).

Navike

U povijestima bolesti su kao životne navike izdvojeni podaci o pušenju i konzumaciji alkohola.

Među braniteljima koji su se odazvali na sistematski pregled zabilježeno je 19.248 pušača (32,8% branitelja kod kojih je specificiran podatak o pušenju), a 39.390 branitelja su nepušači (67,2% branitelja kod kojih je specificiran podatak o pušenju) od čega je 406 bivših pušača. Podatak o pušenju nije naveden u 2.028 (3,3%) povijesti bolesti.

Tablica 41. PUŠENJE KOD BRANITELJA KOJI SU SE ODAZVALI NA SISTEMATSKI PREGLED

Navika	puši	ne puši	nespecificirano	Ukupan broj
Pušenje	19.248	39.390	2.028	60.666

Alkohol ne konzumira 43.137 branitelja (74,2% branitelja kod kojih je specificiran podatak o konzumaciji alkohola), od čega je 41 apstinent, a 15.004 branitelja (25,8% branitelja kod kojih je specificiran podatak o konzumaciji alkohola) konzumira alkohol u različitim količinama i učestalosti. Podatak o konzumaciji alkohola nije naveden u 2.525 (4,2%) povijesti bolesti.

Tablica 42. KONZUMACIJA ALKOHOLA KOD BRANITELJA KOJI SU SE ODAZVALI NA SISTEMATSKI PREGLED

Navika	pije	ne pije	nespecificirano	Ukupan broj
Alkohol	15.004	43.137	2.525	60.666

Zabilježeni zdravstveni status

Kod 21.656 branitelja (35,7%) nisu zabilježena patološka odstupanja u trenutačnom zdravstvenom statusu (*status praesens*). Značajnija odstupanja u kliničkom statusu zabilježena su kod 7.545 (12,4%) branitelja, a najučestalije zabilježeno odstupanje je pretjerana tjelesna težina, odnosno pretilost. Kod 9.377 branitelja (17,5% branitelja kod kojih je izmjerena visina i težina) zabilježen je indeks tjelesne mase (ITM) do 25 kg/m² (idealna tjelesna težina); kod 24.560 branitelja (45,9% branitelja kod kojih je mjerena visina i težina) određen je ITM u rasponu 25 - 30 kg/m² (prekomjerna tjelesna težina), dok je 19.595 branitelja (36,6% branitelja kod kojih je mjerena visina i težina) pretilo s ITM većim od 30 kg/m². Kod 7.134 branitelja (11,8%) nisu navedeni podaci o tjelesnoj težini, visini i ITM (tablica 43.).

Tablica 43. INDEKS TJELESNE MASE KOD BRANITELJA KOJI SU SE ODAZVALI NA SISTEMATSKI PREGLED

Indeks tjelesne mase	Broj osoba
< 25 kg/m ² (idealna tjelesna masa)	9.377
25 - 30 kg/m ² (prekomjerna tjelesna masa)	24.560
≥ 30 kg/m ² (pretilost)	19.595
nespecificirano	7.134
Ukupan broj	60.666

Između ostalog, podaci o srčanoj frekvenciji i krvnom tlaku se kao elementi zdravstvenog statusa navode u povijesti bolesti. Kod 11.388 branitelja (48,6% branitelja kod kojih je provedeno mjerenje) zabilježena je srčana frekvencija u rasponu 60 - 70 otkucaja u minuti; kod 7.241 branitelja (30,9% branitelja kod kojih je provedeno mjerenje) srčana frekvencija je bila u rasponu 71 - 80 min⁻¹; kod 4.206 branitelja (17,9% branitelja kod kojih je provedeno mjerenje) srčana frekvencija je bila u rasponu 81 - 100 min⁻¹, a kod 603 branitelja (2,6% branitelja kod kojih je provedeno mjerenje) je zabilježena srčana frekvencija veća od 101 otkucaja u minuti. Podatak o srčanoj frekvenciji nije naveden kod 37.228 branitelja, odnosno u njihovim povijestima bolesti (61,4%) (tablica 44.).

Tablica 44. PODACI O SRČANOJ FREKVENCiji KOD BRANITELJA KOJI SU SE ODAZVALI NA SISTEMATSKI PREGLED

Srčana frekvencija (u otkucajima u minuti)	Broj osoba
60 - 70 min ⁻¹	11.388
71 - 80 min ⁻¹	7.241
81 - 100 min ⁻¹	4.206
> 100 min ⁻¹	603
nespecificirano	37.228
Ukupan broj	60.666

Kod 19.254 branitelja (78,5% branitelja kod kojih je mjeren krvni tlak) sistolički tlak je u rasponu 100 - 140 mmHg, dok je kod 5.261 (21,5% branitelja kod kojih je mjeren krvni tlak) viši od 140 mmHg. Kod 16.739 branitelja (68,3% branitelja kod kojih je mjeren krvni tlak) dijastolički tlak je u rasponu 60 - 80 mmHg; kod 5.448 (22,2% branitelja kod kojih je mjeren krvni tlak) je u rasponu 81 - 90 mmHg; kod 1.937 branitelja (7,9% branitelja kod kojih je mjeren krvni tlak) je u rasponu 91 - 100 mmHg, a kod 391 branitelja (1,6% branitelja kod kojih je mjeren krvni tlak) je dijastolički tlak viši od 100 mmHg. Podatak o krvnom tlaku nije naveden u 36.151 (59,6%) povijesti bolesti (tablice 45. i 46.).

Tablica 45. PODACI O SISTOLIČKOM TLAKU KOD BRANITELJA KOJI SU SE ODAZVALI NA SISTEMATSKI PREGLED

Sistolički tlak (mmHg)	Broj osoba
100 - 140 mmHg	19.254
> 140 mmHg	5.261
nespecificirano	36.151
Ukupan broj	60.666

Tablica 46. PODACI O DIJASTOLIČKOM TLAKU KOD BRANITELJA KOJI SU SE ODAZVALI NA SISTEMATSKI PREGLED

Dijastolički tlak (mmHg)	Broj osoba
60 - 80 mmHg	16.739
81 - 90 mmHg	5.448
91 - 100 mmHg	1.937
> 100 mmHg	391
nespecificirano	36.151
Ukupan broj	60.666

Pretrage

Na sistematskim pregledima su se ovisno o mogućnostima u pojedinim bolnicama provodile sljedeće pretrage: elektrokardiografija (EKG), radiografija (rendgenografija) srca i pluća, ultrazvuk abdomena, ergometrija i laboratorijske pretrage; kod žena je uz prethodno navedene pretrage postojala mogućnost provedbe ultrazvuka dojki i ginekološkog pregleda, a kod muškaraca je postojala mogućnost provedbe ultrazvuka prostate.

- **Elektrokardiografija (EKG):** kod 48.422 branitelja (82,7% branitelja kod kojih je učinjena EKG) nisu utvrđena patološka odstupanja; određena odstupanja zabilježena su kod 10.124 branitelja (17,3% branitelja kod kojih je učinjena EKG), a podatak o EKG nije naveden u 2.120 povijesti bolesti (3,5%).
- **Radiografija srca i pluća:** kod 50.920 branitelja (87,7% branitelja kod kojih je učinjena radiografija) nisu pronađena odstupanja u radiološkom nalazu srca i pluća; određena odstupanja zabilježena su kod 7.124 branitelja (12,3% branitelja kod kojih je učinjena radiografija), a podatak o radiografiji srca i pluća nije naveden u 2.622 povijesti bolesti (4,5%).
- **Ultrazvuk abdomena:** kod 37.382 branitelja (64,0% branitelja kod kojih je učinjen ultrazvuk) nisu pronađena patološka odstupanja u ultrasonografskom nalazu; određena odstupanja zabilježena su kod 21.073 branitelja (36,0% branitelja kod kojih je učinjen ultrazvuk), a podatak o nalazu ultrazvuka abdomena nije naveden u 2.211 povijesti bolesti (3,6%).
- **Ergometrija:** ergometrija je dosada u sklopu sistematskih pregleda provođena samo u Nacionalnoj memorijalnoj bolnici Vukovar, odnosno OŽB Vinkovci te su podaci izostavljeni s obzirom na ograničen obuhvat braniteljske populacije i nemogućnost generalizacije rezultata.
- **Ultrazvuk dojke:** kod 1.667 braniteljica (83,2% braniteljica kod kojih je učinjen ultrazvuk dojke) ultrasonografski nalaz je bio uredan, a kod 336 braniteljica (16,8% braniteljica kod kojih je učinjen ultrazvuk dojke) pronađena su određena odstupanja od normalnog nalaza.
- **Ginekološki nalaz:** nalaz ginekološkog pregleda bio je uredan kod 1.303 braniteljice (85,6% braniteljica kod kojih je učinjen ginekološki pregled), a kod 219 braniteljica (14,4%) su utvrđena određena patološka odstupanja.
- **Ultrazvuk prostate:** kod 36.809 branitelja (79,4% branitelja kod kojih je učinjen ultrazvuk prostate) nalaz ultrazvuka prostate je bio uredan, a kod 9.528 branitelja (20,6% branitelja kod kojih je učinjen ultrazvuk prostate) utvrđen je patološki nalaz.

Laboratorijske pretrage

Nalazi navedeni u nastavku sustavno se prate od trenutka uvođenja obrasca za izvještavanje o provedenom sistematskom pregledu branitelja.

- **Enzimi:** uredni nalazi koncentracije enzima u serumu zabilježeni su kod 37.628 branitelja (79,7% branitelja kod kojih je učinjena ova pretraga), a određena patološka odstupanja zabilježena su kod 9.603 branitelja (20,3% branitelja kod kojih je rađena ova pretraga).
- **Jetrene probe:** uredne vrijednosti jetrenih proba zabilježene su kod 46.711 branitelja (89,7% branitelja kod kojih je učinjena ova pretraga), a određena patološka odstupanja zabilježena su kod 5.347 branitelja (10,3% branitelja kod kojih je učinjena ova pretraga).
- **Kompletna krvna slika:** uredan nalaz kompletne krvne slike zabilježen je kod 47.547 branitelja (91,0% branitelja kod kojih je rađena ova pretraga), a određena patološka odstupanja zabilježena su kod 4.687 branitelja (9,0% branitelja kod kojih je učinjena ova pretraga).

- **Sedimentacija:** uredna vrijednost sedimentacije zabilježena je kod 48.477 branitelja (95,4% branitelja kod kojih je učinjena ova pretraga), a određena patološka odstupanja zabilježena su kod 2.354 branitelja (4,6% branitelja kod kojih je učinjena ova pretraga).
- **Glukoza u krvi:** uredna vrijednost glukoze u krvi zabilježena je kod 39.772 branitelja (77,2% branitelja kod kojih je učinjena ova pretraga), a određena patološka odstupanja zabilježena su kod 11.754 branitelja (22,8% branitelja kod kojih je učinjena ova pretraga).

Tablica 47. PODACI O DIJAGNOSTIČKIM PRETRAGAMA PROVEDENIM U SKLOPU SISTEMATSKIH PREGLEDA U BRANITELJSKOJ POPULACIJI

Pretraga	nalaz (broj osoba)			Ukupan broj osoba
	uredan	određena odstupanja	nespecificirano	
Elektrokardiografija (EKG)	48.422	10.124	2.120	60.666
Radiografija srca i pluća	50.920	7.124	2.622	60.666
Ultrazvuk abdomena	37.382	21.073	2.211	60.666
Ultrazvuk dojke	1.667	336	(884)	2.887
Ginekološki nalaz	1.303	219	(1.365)	2.887
Ultrazvuk prostate	36.809	9.528	(11.442)	57.779
Enzimi	37.628	9.603	(13.435)	60.666
Jetrene probe	46.711	5.347	(8.608)	60.666
Kompletna krvna slika	47.547	4.687	(8.432)	60.666
Sedimentacija	48.477	2.354	(9.835)	60.666
Glukoza u krvi	39.772	11.754	(9.140)	60.666

Napomena 1.: nalazi laboratorijskih pretraga (enzimi, jetrene probe, kompletna krvna slika, sedimentacija, glukoza u krvi) i ultrazvuka prostate sustavno se prate od trenutka uvođenja obrasca (travanj 2017. g.) za izvještavanje o provedenom sistematskom pregledu.

Napomena 2.: kurzivom su otisnuti brojevi koji se odnose na osobe koje nisu pristupile odnosnom pregledu.

U tablici u nastavku naveden je broj novootkrivenih ili suspektnih bolesti i stanja utvrđenih prilikom sistematskih pregleda, prikazan prema skupinama bolesti u skladu s Međunarodnom klasifikacijom bolesti (MKB-10).

Tablica 48. BROJ NOVOOTKRIVENIH ILI SUSPEKTNIH BOLESTI I STANJA UTVRĐENIH PRILIKOM SISTEMATSKIH PREGLEDA, PRIKAZAN PREMA SKUPINAMA BOLESTI U SKLADU S MEĐUNARODNOM KLASIFIKACIJOM BOLESTI (MKB-10)

Šifra MKB-10	Naziv skupine bolesti u MKB-10	Broj osoba
A00 - B99	Zarazne i parazitarne bolesti	29
C00 - D48	Novotvorine	988
D50 - D89	Bolesti krvi, krvotvornog sustava te određene bolesti imunološkog sustava	624
E00 - E90	Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	14.629
F00 - F99	Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	930
G00 - G99	Bolesti živčanog sustava	148
H00 - H59	Bolesti oka i očnih adneksa	20
H60 - H95	Bolesti uha i mastoidnog nastavka	32
I00 - I99	Bolesti cirkulacijskog sustava	6.697
J00 - J99	Bolesti dišnog sustava	750
K00 - K93	Bolesti probavnog sustava	5.956
L00 - L99	Bolesti kože i potkožnog tkiva	56
M00 - M99	Bolesti mišićno koštanog sustava i vezivnog tkiva	956
N00 - N99	Bolesti sustava mokraćnih i spolnih organa	4.673
R00 - R99	Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo	1.855
Ukupan broj		38.343

Napomena: s obzirom na to da se od početka provedbe sistematskih pregleda u braniteljskoj populaciji morbiditetni podaci nisu bilježili na jednoznačno utvrdiv način, vrijednosti bi mogle biti veće od navedenih.

Psihološka testiranja

S obzirom na to da su psihološka testiranja branitelja u sklopu sistematskih pregleda bila provedena u manjem broju bolnica, podaci su izostavljeni s obzirom na ograničen obuhvat braniteljske populacije i nemogućnost generalizacije rezultata.

Preporuke

Po dovršenom sistematskom pregledu, braniteljima koji su pristupili pregledu su izdane određene preporuke. 26.675 branitelja (44,0% branitelja koji su se odazvali na sistematski pregled) dobilo je preporuku provođenja dodatnih dijagnostičkih pretraga. Preporuka pregleda, kontrole ili daljnjeg specijalističkog tretmana izdana je za 29.788 branitelja (49,1% branitelja koji su se odazvali na sistematski pregled), preporuke o promjeni životnog stila dobilo je 31.462 branitelja (51,9% branitelja koji su se odazvali na sistematski pregled), a za 5.206 branitelja (8,6% branitelja koji su se odazvali na sistematski pregled) utvrđeno je da nisu potrebni daljnji dijagnostički postupci.